

**МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
МВС УКРАЇНИ З ВІДОМЧИМИ ОСВІТНИМИ ЦЕНТРАМИ
КРАЇН ЄВРОПИ (1991-2002 рр.)**

Останнє десятиріччя ХХ ст. відзначене не лише постійним збільшенням кількості і різноманітності навчальних закладів, а також зростанням студентських контингентів. Не менш важливі зміни пов'язані з явищами загальної інтернаціоналізації і глобалізації. Поглиблюється відкритість системи освіти і підготовки, зникають бар'єри для зміни праці дипломованих осіб. Виникли сприятливі умови для обмінів студентами між державами, для організації спільних наукових досліджень [1].

З розпадом Радянського Союзу та світової соціалістичної системи загальною тенденцією розвитку системи відомчої освіти органів внутрішніх справ на теренах Центральної і Східної Європи стало наближення до європейських стандартів освіти та посилення міжнародних зв'язків.

Українські правоохоронні органи також взяли курс на європейську інтеграцію. Усвідомивши необхідність інтеграції у світову спільноту, науковці та педагоги прийняли рішення орієнтувати освіту на загальнолюдські цінності та пріоритети, а саме: на гуманізацію та демократизацію навчально-виховного процесу [2]. Ректор Національної академії внутрішніх справ України генерал-лейтенант міліції, президент Української секції Міжнародної поліцейської асоціації Я.Ю.Кондратьєв в інтерв'ю часопису "Человек и закон" у жовтні 2002 р. відзначив: "Для того, щоб виховати курсантів у відповідності з європейськими стандартами, нам прийшлося самим змінюватися, а паралельно змінювати програму підготовки, навчальний процес, вводити нові дисципліни. Ми повинні виховати не бездушний автомат, а людину, яка усвідомлює, що надає суспільству свої послуги"[3].

У 90-х рр. ХХ ст. значно позв'язалися міжнародні наукові зв'язки. Тільки Київський інститут внутрішніх справ співпрацює з правовим директором Ради Європи, навчальними закладами Великої Британії, Данії, Німеччини, Польщі, Швеції і Росії [4].

Напрями реформування навчального процесу і наукових досліджень у Російській Федерації схожі на вітчизняні, відтак розвиваються широкі двосторонні та багатосторонні контакти вищих закладів освіти МВС України та МВС РФ, укладаються угоди про співробітництво [5].

Сьогодні у наших навчальних закладах практикується стажування курсантів у спеціальних підрозділах поліції закордонних держав. Зокрема, у рамках обміну досвідом кращі курсанти Донецького інституту внутрішніх справ навчаються в Нюрнберзькій школі поліції [6].

У 2000 р. було налагоджено партнерські взаємини між Львівським пожежно-технічним училищем МВС України та Краківською школою аспірантів Державної пожежної служби Республіки Польща. Після обміну офіційними делегаціями керівниками навчальних закладів було досягнуто домовленості про співпрацю з метою поліпшення підготовки фахівців для підрозділів пожежної охорони обох країн. Першим практичним етапом такої співпраці стало стажування українських курсантів у Краківській школі аспірантів [7].

У Національній академії внутрішніх справ України ще в 1994 р. були підписані протоколи про співробітництво з профільними навчальними закладами Іспанії, Словаччини, Угорщини, Німеччини [8]. Академія здійснює міжнародне співробітництво більш ніж з 60 поліцейськими навчальними закладами, з правоохоронними органами та міждержавними структурами 30 країн світу [9]. Тільки в 2002 р. НАВСУ відвідало 9 зарубіжних делегацій, дві з яких – Болгарії та Азербайджану – очолювали міністри внутрішніх справ [10].

У рамках програми спільних дій України та ради Європи в академії з серпня 1995 р. проводяться практичні семінари і взаємні консультування. Кабінет міністрів України уповноважив навчальний заклад координувати

міждержавні міжвідомчі (за участю міністерств освіти і охорони здоров'я) програми по запобіганню зловживання наркотиками [11].

Згідно з “Планом заходів щодо реалізації Програми розвитку системи відомчої освіти та вузівської науки на період 2001-2005 роки” НАВСУ прийняла рішення:

а) розширити співпрацю з навчальними закладами правоохоронних органів інших країн з питань спільної розробки методів вирішення кадрових проблем і роботи з особовим складом міліції;

б) сформувати спеціалізовані групи слухачів і курсантів з поглибленим вивченням іноземних мов та міжнародно-правових аспектів діяльності правоохоронних органів;

в) направити працівників слухачів і курсантів НАВСУ за кордон з метою навчання і підвищення кваліфікації та поширити запрошення іноземних фахівців для проведення навчальних семінарів;

г) взяти участь у розробці міжнародних цільових програм подальшого вдосконалення діяльності міліції, впровадженні міжнародних стандартів підготовки поліцейських кадрів [12].

Особливим напрямом підготовки кадрів для органів внутрішніх справ є навчання фахівців для Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол). В Україні таких фахівців готує Університет внутрішніх справ у Харкові [13].

Упродовж 1991-2002 рр. у результаті руйнування світової соціалістичної системи та розпаду Радянського Союзу значно активізувалися міжнародні науково-освітні зв'язки навчальних закладів системи МВС України з відомчими освітніми центрами країн Європи. Розгортанню взаємовигідних міжнародних освітніх зв'язків сприяє державний курс України спрямований на євроінтеграцію.

1. Корсак К. Про тенденції змін у змісті вищої освіти // Науковий світ. – 2003. – №1. – С.27.

2. Беланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США): Монографія. – К., 2001. – С.87.
3. Гончарова Т., Гинзбург Р. О чем болит душа у ректора? // Человек и закон. – 2002. – №9-10. – С.61.
4. Кириченко І. Відомчій освіті – європейський рівень! // Міліція України. – 2001. – №9. – С.20.
5. Ануфрієв М.І., Бандурка О.М., Ярмиш О.Н. Вищий заклад освіти МВС України: Науково-практичний посібник. – Харків: Ун-т внутр. справ, 1999. – С.348.
6. Кириченко І. Назв. праця. – С.19.
7. Куціщій Л. Львів-Краків: навчальні заклади обмінюються досвідом // Форпост. – 2001. – №5. – С.20.
8. Гончарова Т., Гинзбург Р. Назв. праця. – С.62.
9. Кириченко І. Назв. праця. – С.19.
10. Зеленко Л. Національна академія відкрита для співпраці // Міліція України. – 2002. – №11. – С.21.
11. У співпраці немає кордонів // Вісник МПА. – 1999. – №1. – С.3.
12. План основних заходів Національної академії внутрішніх справ України на 2002-2003 навчальний рік. – К.: В-во НАВСУ, 2002. – С.34.
13. Ануфрієв М.І., Бандурка О.М., Ярмиш О.Н. Назв. праця. – С.349.